

Euroopa Maaelu Parlamendi MANIFEST 2019 – Peamised sõnumid

Me näeme Euroopa maapiirkondade tulevikku elujõuliste, kaasavate ja jätkusuutlike maakogukondadena, mida toetavad mitmekesised ja edukad majandustegurid ning kvaliteetse keskkonna ja kultuuripärandi tõhus haldamine. **Me usume**, et maakogukonnad võivad olla jõuka, rahuliku, õiglase ja võrdse Euroopa ning jätkusuutliku globaalse ühiskonna pikaajalised panustajad. Meie eesmärk on julgustada kogu Euroopa maapiirkondade külade ja kogukondade tegevust, luues üle-euroopalise maakogukondade- või külaliikumise.

PANUS/ PÜHENDUMINE

Usume, et maakogukonnad, valitsused ja rahvusvahelised institutsioonid saavad koos töötades saavutada Euroopa maapiirkondade elavnemise ja lubame oma jätkuvat pühendumust selle manifesti visiooni ja tegevuste elluviimisele.

Meie, paljude Euroopa kontinendi maapiirkondade juurtega inimeste ja organisatsioonide esindajad, oleme selle Euroopa maaelu manifesti vastu võtnud maainimeste püüdluste, kohustuste ja nõudmiste avaldusena, tuginedes kohtumistele, kampaaniatele ja poliitilistele aruteludele alates 2013. aastast.

MAAPIIRKONDADE EUROOPA JA ÜHISED VÄÄRTUSED

1. Maapiirkondade mitmekesisus: hindame sügavalt nii Euroopa ühtsust kui ka laialdast maapiirkondade ja inimeste mitmekesisust.

2. Ühised väärtused: tunnustame ühiseid väärtusi, mis seovad Euroopa inimesi - demokraatiat, võrdsust, sotsiaalset heaolu, jätkusuutlikkust - nagu on sätestatud ÜRO säästva arengu eesmärkides, õigusriigi põhimõtteid, inimõiguste tunnustamist ja koostöövaimu.

3. Elukvaliteet: Maapiirkonnad pakuvad hinnatud elukvaliteeti oma inimeste, kogukondade, keskkonna, kultuuri ja sotsiaalsete tegevuste kaudu.

ÕIGUSED

4. Õigused: taotleme kõigi Euroopa inimeste ja institutsioonide õigust maapiirkondades ja kogukondades linnaelanikega võrdsele elukvaliteedile ja elatustasemele ning täielikule osalemisele poliitilistes protsessides. Palume kõigi tasandite valitsustel seda õigust kinnitada.

MURED, TEGUTSEMISVAJADUS JA TOETAV TAUST

5. Mure maaelu väärtuste ja tingimuste väärtustamise pärast: oleme mures poliitilises suundumustes ja arengupoliitikas domineeriva linnadekeskse ja kasvule suunatud mõtteviisi pärast. Euroopa maapiirkondade elanikud ja kogukonnad tunnevad muret ka selle pärast, et paljusid piirkondi mõjutab majandustegevuste kitsas amplituud, võimaluste vähesus, elanike vähenemine, teenuste kättesaadavuse langus, vaesus, keskkonna halvenemine, taskukohase eluaseme puudumine ja sotsiaalne tõrjutus ebasoodsas olukorras olevate inimeste või etniliste vähemuste suhtes.

6. Languse spiraali tagasipööramine: kutsume üles kõiki sidusrühmi, asjaomaseid asutusi ja valitsusi otsima paindlikke, detsentraliseeritud lahendusi, töötama partnerlussuhetes, tugevdama maapiirkondade teenuseid, mitmekesistama maapiirkondade majandust ja võimaldama noortele maapiirkondadesse jääda, naasta või maale kolida, et vähendada negatiivset langust.

7. Vajadus tegutseda: usume, et nende väljakutsetega tuleb tegeleda kõigi Euroopa elanike huvides.

8. Eestvedamine: me teame, et meil on kohustus olla eestvedaja rollis. Maaelu arengu juhtimine hõlmab kohaliku, piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi ühistegevust ning seda iseloomustab pühendumus, suhtlemine, koostöö ja usalduse loomine.

9. Partnerlus valitsuste ja kohalike sidusrühmade vahel: kutsume maapiirkondade sidusrühmi üles tegema valitsustega positiivset koostööd; kutsume valitsusi, rahvusvahelisi institutsioone ja asjaomaseid asutusi üles looma tähendusrikkaid konsultatsioonisüsteeme, ühist otsuste langetamist ja kasutama piisavaid ressursse, et võimaldada maapiirkondade sidusrühmadel osaleda poliitika kujundamises ja rakendamises.

10. Toetav kontekst: kutsume valitsusi ja Euroopa Liitu üles tegutsema koostöös maakogukondadega ning toetama seadusi, määrusi, haldust ja rahandust. Me toetame täielikku pühendumist osalusdemokraatiale ja õigusriigi põhimõtetele ning kõigi asjakohaste poliitikate ja programmide rakendamist.

POLIITILINE RAAMISTIK

11. Poliitiline raamistik: kiidame heaks ja hindame EL-i sõnumeid üldsuse teadlikkuse tõstmise, maapiirkondade identiteedi tunnustamise, maapiirkondade atraktiivsuse suurendamise, paremini koordineeritud ELi poliitikate ning integratiivse, osaluspõhise ja partnerluspõhise lähenemisviisi kohta kohalikele kogukondadele. Nende eesmärkide saavutamiseks kutsume üles tegema koostööd kõigi sidusrühmade vahel. Palume

kaasava partnerluse lähenemisviisi, et täita ELi toimimise lepingu (EL toimimise leping) artikli 174 kohustusi.

POLIITIKAGA SEONDUVAD KÜSIMUSED

12. Vaesus ja tõrjutus: sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus on meie Euroopa visiooni lahutamatu osa. Kutsume üles jätkama pingutusi kaasamise ja ühiskonnas täieliku osaluse edendamiseks. Äärmises vaesuses kannatavate Euroopa maapiirkondade elanike olukorra muutmiseks on vaja kiireid meetmeid.

13. Kliimamuutused, keskkond ja loodusvarad: ootame meetmeid, poliitikat ja suutlikkuse suurendamist kliimamuutustega kohanemiseks ja maakogukondade keskkonnatöös osalemise võimaldamiseks. Meie loodusvaradel on suur potentsiaal kliimamuutuste vähendamiseks ja nendega võitlemiseks. Kutsume kohalikke sidusrühmi üles loodusvaradega seonduva üle tugevamat mõju avaldama.

SIDUSRÜHMAD

14. Kodanikuühiskonna võrgustikud: kutsume valitsusi ja Euroopa institutsioone üles tunnustama valitsusväliste organisatsioonide elujõulisust ja nende võrgustike panust, austades nende iseseisvust ja toetades nende tegevust. Me taotleme tõelist, sisulist ja kaasavat kodanikuühiskonna osalemist Euroopa programmide kavandamisel ja elluviimisel.

15. Noored: mööname, et noored on maaelu arengu võtmeteguriteks. Kutsume valitsusi ja kodanikuühiskonda üles tunnustama maaelu noorte vajadusi ja neid rahuldama ning võimaldama noortel aktiivselt osaleda poliitilistes protsessides ja maaelu edendamises.

16. Naised: Kutsume valitsusi üles töötama välja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtteid tagavat maaelupoliitikat ning toetama maapiirkonna naiste ja nende organisatsioonide osalemist maaelu kõigis aspektides võrdsel viisil. Tuleks kaaluda sobiva keskkonna loomist, paindlikke, ettevõtlikke ja digitaalseid lahendusi.

17. Eakad inimesed: soovitame, et poliitika oleks paindlik ja tundlik kohalike erinevuste suhtes, kavandatud ja rakendatud kohalikul või piirkondlikul tasandil ning toetatud kõrgematel valitsustasanditel. Strateegiad peaksid põhinema koostööl ning julgustama partnerlust ja algatusi kohalike omavalitsuste ja kohalike kogukondade vahel.

18. Ränne: ärgitades valitsusi ja muid asutusi tungivalt tegutsema selle kriisi algpõhjuste lahendamiseks, kutsume üles reageerima südamlikult, mis põhineb inimestevahelisel solidaarsusel. Kohalikel omavalitsustel ja kodanikuühiskonna organisatsioonidel on hea positsioon integratsioonipüüdluste juhtimiseks ja rakendamiseks.

19. Väikesed ja peretalud: kutsume valitsusi, rahastajaid, kodanikuühiskonna organisatsioone ja maakogukondi üles tunnustama ja toetama väikest peretalupidamist kui elujõulist ja lugupeetud Euroopa mudelit; ning põlvkondade vahetuse toetamine põllumajanduses ning uute ja noorte põllumajandustootjate turuletulek. Palume kaitsta ja toetada oma väiketalusid ning mitte luua neile tarbetuid bürokraatlikke takistusi.

20. Külad: kutsume üles toetama riiklikku aruka kohapõhise arengu riiklikku poliitikat ja programme, mis kajastaksid ja aktsepteeriks kohalikke (isegei kahanevaid) tegelikkust ja võimalusi. Toetame alt üles suunatud partnerlust, kus inimesed, kogukonnad, ettevõtjad ja rahalise toetuse süsteemid kohtuvad, kasutades olemasolevaid struktuure, näiteks LEADER-rühmi või sarnaseid osalisi.

21. Väikelinnad: me toetame väikelinnadele keskenduvat Euroopa Liidu tavapärasest poliitikat, tunnustades nende olulist panust maapiirkondade sotsiaalsetes ja majanduslikes struktuurides ning nende elujõulisust; ning pöörata suuremat tähelepanu väikelinnade vajadustele riiklikes poliitikates.

LAHENDUSED

22. Maa ja linna koostöö: tervitame nii maa- kui ka linnapiirkondades kasvavat huvi kogukonna juhitud kohaliku arengu vastu. Kutsume üles suurendama koostööd maa- ja linnapiirkondade kogukondade, organisatsioonide ja asutuste vahel, et saada täielikku kasu sotsiaalsetest, kultuurilistest ja majanduslikest sidemetest, mida selline koostöö võib pakkuda; ning ideede ja heade tavade vahetamiseks maa- ja linnapiirkondade vahel.

23. Kohalikud ja piirkondlikud majandustegevused: kinnitame, et kogu Euroopa maapiirkonnas on oluline tugevdada kohalike ja piirkondlike majandustegevuste elujõulisust. Kutsume ELi ja valitsusi üles toetama maapiirkondade majandust.

24. LEADER ja CLLD: me toetame kindlalt territoriaalset, integreeritud ja partnerlusel põhinevat maaelu arendamise lähenemisviisi, mida järgitakse alt üles ja kohapõhises vaimus. Soovime näha LEADER-põhimõtte laialdast rakendamist koos lihtsustatud õigusliku raamistikuga ning selle laiendamist kogukonna juhitud kohaliku arengule ja arukate külade poliitikale nii ELis kui ka väljaspool. Kutsume institutsioone ja valitsusi üles eraldama vahendeid EARDFist või muust lähenemisviisi kasutavast fondist (rahaturufond, ESF, ERF). Kutsume valitsusi üles looma LEADERi ja CLLD (*ingl k Community Led-Local Development*) kasutamiseks sektoritevahelise partnerluse alused.

25. Maapiirkondade teenused ja infrastruktuur: kutsume valitsusi ja teenuseosutajaid üles tunnustama maainimeste õigust võrdsele infrastruktuurile ja kõigile põhiteenustele juurdepääsule ning võimaldama maakogukondadel teha otsuseid ja kasutada meetmeid,

et tagada neile sobivad teenused ja infrastruktuur vastavalt nende vajadustele. Proovida uusi partnerluse või lepinguliste suhete kaudu osutatavate teenuste detsentraliseeritud mudeleid. Soovime, et maapiirkondi kaasataks kõigisse riiklikesse maaelu arengu poliitikatesse, osutades igat tüüpi piirkondadele teenuse miinimumtaseme ja määratledes vastutuse nende pakkumise eest.

26. Infolevi ja digitaliseerimine: loodame, et digitaliseerimisega seotud jõupingutused ja aruka küla (*ingl k Smart Villages*) protsessid toovad kasu kogu Euroopa, mitte ainult kõige jõukamate maapiirkondade jaoks. Kutsume valitsusi, rahvusvahelisi rahastajaid ja telekommunikatsiooni pakkujaid üles looma ja rakendama kiireid lairiba- ja mobiilside teenuseid kõigile maapiirkondade elanikele, sealhulgas äärealadele, ühtlustatud tariifidega kogu Euroopas. Tuleb tugevdada ka digitaalset suutlikkust.

27. Haridus: kutsume haridusasutusi üles tagama maakogukondadele tõhusat juurdepääsu haridusteenustele detsentraliseeritud lahenduste abil, sealhulgas küla tasandil põhikoolid, keskharidus ja täiskasvanute koolitus, kaugõpe, vabatahtlik tegevus ja kutseõpe, mis sobib maaelu ja kohalike tingimustega.

RAHVUSVAHELINE POLIITIKA JA VAHETUS

28. EL-i laienemis- ja naabruspoliitika: kutsume valitsusi ja EL-i üles kiirendama ühinemisprotsessi (kaasaval viisil), rakendades palju tõhusamaid programme ja toetades maapiirkondade majanduslikku, kodaniku- ja sotsiaalset arengu protsesse. Otsustajad peaksid julgustama partnerlust kõigil tasanditel ja kohapõhist ettevõtlust.

29. Rahvusvahelised vahetused: ELis ja mujal toimuva valitsuste, valitsusväliste organisatsioonide, rahvusvaheliste rahastajate jt organisatsioonide koostöö kaudu nõuame tõeliselt üleeuroopalist lähenemisviisi vahetusprogrammidele, mis loovad pigem võimalusi kui takistusi.

MAAELU EUROOPAS PEAB ELAMA

KOGU EUROOPA PEAB ELAMA